

SAMMANFATTNING

På kvällen den 27 november 2018 avgick cementtransportfartyget ENVIK från Degerhamn i lugnt väder. Fartyget var i aktern förtöjt med de två trossarna som var monterade på spelen samt med en extra, lös tross som hämtats upp från ett trossförråd. Båtmän från land användes inte, utan en av besättnings-medlemmarna lade av trossarna på kajen. Under förtöjningsoperationen var den aktra stationen bemannad med endast en matros, och eftersom man inte enklät upp genom att ta in den extra trossen i förväg, hade denne att ensam hantera tre trossar. Matrosen försökte bl.a. lösa uppgiften genom att med ett löst föremål låsa manöverspaken till babordsspelet på hög hastighet och därmed kunna ta in trossen monterad på spelet samtidigt med den lösa trossen, som vinschades hem på spelets därför avsedda trumma.

Samtidigt som den lösa trossen spelades hem, matade matrosen ner den genom luckan till trossförrådet. Någon gång under händelseförloppet har matrosen förlorat kontrollen, sannolikt genom att halka på det frusna och hala däck, och fastnat mellan trossen och spelet (som stoppade pga. överlast). Han hittades där strax efteråt och fördes till sjukhus, men avled av skadorna efter lång vistelse på sjukhuset.

Orsaker till olyckan

Händelsen var en kombination av att den extra trossen inte tagits in först, att den förolyckade matrosen arbetade ensam, och att vinschen kördes låst i höghastig-hetsläge. Bidragande orsak har sannolikt varit det hala däck.

Bakomliggande faktorer är att säkerhetsorganisationen inte varit fullständigt implementerad, vilket bl.a. yttrat sig i avsaknad av kompletta riskanalyser, och att därmed osäkra arbetsmoment kunnat förekomma.

Säkerhetsrekommendationer

Rederiet har efter händelsen genomfört ett antal åtgärder, bl.a. rörande riskanalyser, bemanning vid förtöjningsarbete och trosshantering från landsidan, vilket gör att haverikommissionen avstår från att utfärda rekommendationer i dessa avseenden. Däremot finner haverikommissionen anledning att utfärda följande rekommendationer.

Rederiet SMT Cement Ltd rekommenderas att:

- vidta åtgärder i syfte att säkerhetsorganisationen i rederiets fartyg i förekommande fall kompletteras, samt implementeras i praktiken såväl som teoretiskt (se avsnitt 3.2 och 3.3). (RS 2019:05 R1)

Transportstyrelsen rekommenderas att:

- undersöka och vid behov förbättra de metoder som används vid tillsynsutövändet för att så långt som möjligt säkerställa att säkerhetsorganisationen i de fartyg myndigheten har ansvar för är genomförda och upprätthållna i praktiken såväl som teoretiskt (se avsnitt 3.4). (RS 2019:05 R2)